

A diákokkal egy tanárnő is kijön a kapun. A regényben is.

Felmerül: miképpen csúsztatandó egymásba, egységes epikai formába dokumentum és fikció? Mindaz amiről Baudrillard gondolatmenete kapcsán beszéltünk, mindaz, ami az Idő mélyebb igazságához kapcsolódik, az tehát, hogy a művészet (egy regény) képes megtalálni a látható *mögöttit*, ebben a kérdésben sűrűsödik.

A tanárnőt Györgyinek neveztem el. Györgyinek ki kellett jönnie az iskolából, mert a tanítás befejeződött. Meg kellett látnia engem. Emlékezni kell arra, – amire akkor én nem emlékszem, hogy negyedszázaddal előbb találkoztunk, s ő már akkor sejteni vélte – amit én akkor tagadtam –, hogy tudomásom lehet róla, mi történt a felmenőivel 1944-ben.

Így, amikor továbbindultam, követnie kellett.

Én a hatvan év előtti nyomaimban, ő az én nyomaimban.

Mikor a kiváló fiatal irodalomtörténész ehhez a részhez ért a gépiratban, megkérdezte: a Györgyi is valóságos személy?

A regényben annak kell lennie, feleltem.

Állok tehát az emléktáblánál: „1944 telén több tízezer üldözött magyar zsidó polgártársunkat e helyről, a volt Óbudai Téglagyár területéről indították útnak a náci koncentrációs táborokba. Emléküket megőrizzük.”

Mottó 1.: „Mind jól tudjuk, egy holttest történetet rejt magában.”

Hány óra van, amikor *e helyről* elindul a menet? Hány órakor indul el a regényben Györgyi utánam? Melyik hónapban, melyik esztendőben lépegetünk?

Mottó 2.: Hagyjon már békén ezekkel az időre vonatkozó kérdésekkel! Nincs semmi értelmük.”

